

# „Bolje znanje za bolju njegu“

Brojnim aktivnostima u gradovima i općinama u ZDK obilježili  
Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga i nezakonite trgovine drogama

Zlouporaba droga jedan je od vodećih javnozdravstvenih problema u svijetu. Za populaciju mladih predstavlja najveći uzrok smrtnosti u razvijenim i zemljama u razvoju donoseći brojne posljedice poput nesreća, poremećaja mentalnog zdravlja, kardiovaskularnih i respiratornih bolesti te drugih zdravstvenih i socijalnih problema, poput nezaposlenosti, beskućništva, kriminala, nasilja i smrti. Kao izraz svoje odlučnosti u jačanju djelovanja i saradnje u izgradnji društva bez droga, Generalna skupština UN-a je, 1987. godine, proglasila 26. juni "Međunarodnim danom borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama".

## Podizanje svijesti o raširenosti zlouporabe droga

Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga i nezakonite trgovine drogama JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona obilježava od 2007. godine. I ove godine su, nizom aktivnosti u svim gradovima i općinama u ZDK, obilježili ovaj bitan datum. „Cilj današnjeg opkupljanja, naše promocije, koja se provodi tokom proteklih nekoliko dana, jeste podizanje svijesti o raširenosti zlouporabe droga, odnosno ovisnosti koja predstavlja jedan od najtežih oblika u medicinskom i socijalnom smislu. Bolest ovisnosti, sa aspekta Svjetske zdravstvene organizacije, je hronična, duševna bolest. To je oboljenje mozga. To je bolest koja je, ako se jednom uspostavi dijagnoza, i uđe u patologiju, cjeloživotna. Za svakog takvog pojedinca i čovjeka koji je ušao u tu patologiju, ta bolest znači cjeloživotno liječenje ili izmjena načina življenja“, kaže prim. mr. sci. Amir dr. Čustović, direktor Zavoda za bolesti ovisnosti ZDK. U toku prošle godine, broj pacijenata koji su se javljali u Zavod sveukupne patologije, od alkoholizma do svih onih lakših patologija, naprimjer ma-



Čustović

rihuane, bio je 588. „Ako tu brojku uporedimo sa prethodnom godinom, kada ih je bilo 640, ukupan broj onih koji su se javili i koji su prepoznati kroz traženje naše pomoći je opao za nekih 7-8%. Bitno je naglasiti da od ukupne patologije, oko 420 je onih pacijenata sa najtežom patologijom, a to je bolest ovisnosti o opijatu. Od tih 420 pacijenata, oko 57 su vankantonalni pacijenti, tako da je oko 380 pacijenata sa



područja Kantona. Ukoliko taj broj pacijenata uporedimo sa okruženjem i sa drugim zavodima, naš prosjek te patologije u ZDK je negdje ispod 0,09%, a prosjek zemalja u okruženju je 0,2% do 0,3%. Svi ti pokazatelji idu u prilog činjenici da ZDK nema veliki broj oboljelih“, kaže dr. Čustović.

## „Bolje znanje za bolju njegu“

U razdoblju adolescencije, između djetinjstva i zrelosti, mladi, u potrazi za svojim odraslim identitetom, sve više izmiču kontroli roditelja, suprotstavljaju se njihovom autoritetu, prkose, ne žele poštivati roditeljska pravila i imperativno žele sve više uvažavanja i slobode u svojim postupcima. Upravo zbog toga, smatraju se i najrizičnijom kategorijom. Tema ovogodišnjeg obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga i nezakonite trgovine drogama je „Bolje znanje za bolju njegu“. Znanje je najbolja prevencija, smatraju u Zavodu. Mladi koji znaju efekte djelovanja droga lakše će reći ne ulasku u fazu eksperimentisanja ili će brže napustiti tu fazu i vratiti se životu. Stoga su preventivne aktivnosti Zavoda najvećim dijelom usmjerena ka edukaciji mladih, roditelja, nastavnika, ljekara, policije, vjerskih lica... „Bolest ovisnosti je ustvari bolest mladih i uglavnom počinje u dobi adolescenata. Kroz naša istraživanja utvrdili smo da je najrizičnija grupa mladih od 16 do 18 godina. Poseban segment organizacije naše Ustanove smo i organizirali kao Službu za psihosocijalni tretman, koja se bavi primarnom prevencijom gdje imamo niz programa, a kroz njih

niz projekata. Pokušavamo doći u skupinu mladih sa jednom našom tezom da je dobro obrazovanje i znanje, na neki način, najbolja barijera otklona od prve droge.



U petodnevnoj Kampanji, podijeljeno je više stotina različitog materijala, uspostavljeni su kontakti sa velikim brojem građana, podignuta je senzibilnost za prevenciju ovisnosti, a veliku podršku Kampanja ima od strane medija, te time preventivne poruke stižu do puno većeg broja građana.

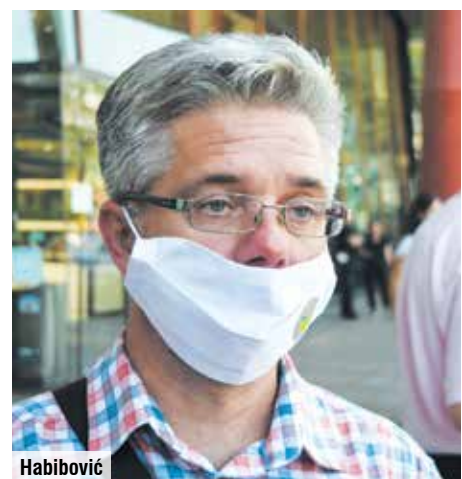
Ti programi podrazumijevaju naše stalno učešće tamo gdje su mladi skoncentrisani, a to su škole. Drugi način primarne prevencije jeste putem izrade raznih medijskih sadržaja“, kaže dr. Čustović.

## Positivna iskustva sa terena

Ove godine, JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona je, kroz Kampanju koja je intenzivno trajala pet

Za potrebe kampanje dizajniran je plakat sa porukama vezanim za prevenciju Covid 19 te afiša sa temom Marihuana. Pored toga, materijal je sadržavao i afišu sa temom nargila, balone za najmlađe, hemijske olovke, blok za pisanje, dva broja Biltena. Za određen broj građana pripremljene su i maske.

dana, aktivno djelovao na podizanju svijesti o štetnosti zlouporabe droga, kroz edukacije stanovnika direktnom komunikacijom. Kroz obilazak većine općina/grada na području ZDK, Usoru, Kakanj, Visoko Doboju-jug, Žepče, Zavidoviće, Brezu, Vareš, Olovo i Zenicu, članovi Stručnog tima Zavoda su bili na terenu, dijelili informativno-edukativni materijal i bili u neposrednom kontaktu i razgovoru sa stanovnicima. U petodnevnoj Kampanji podijeljeno je više stotina različitog materijala, uspostavljeni kontakti sa velikim brojem građana, te je podignuta senzibilnost za prevenciju ovisnosti. Završna aktivnost održana je proteklog petka u Zenici, ispred TC „Džananović“, gdje su uposlenici Zavoda sa građanima otvoreno razgovarali o problemu ovisnosti o drogama. „Tokom proteklih dana, posjetili smo 10 općina i gradova, te smo stanovništvu dijelili afiše i promotivni materijal, koji smo posebno dizajnirali za ovu kampanju. Komunicirali smo sa građanima, odgovarali na njihova pitanja, davali upute i informisali stanovništvo o uslugama koje pruža Zavod, savjetovanju, te liječenju od ovisnosti drogama. Isto tako, posjetili smo i sve ustanove koje su nama važne, a to su škole, centri



Habibović

za socijalni rad, domovi zdravlja, centri za mentalno zdravlje...“, kaže mr. sci. Sedin Habibović, šef Odjeljenja za prevenciju i savjetovanje u Zavodu. Svake godine, Zavod provodi i anketu, odnosno istraživanje među mladima o upotrebi alkohola, cigareta, marihuane i drugih droga. „To isto istraživanje smo sproveli i 2017. godine. Uzorak su sačinjavali učenici drugih razreda srednjih škola. Podaci pokazuju da 30% mladih koristi alkohol, 25% cigarete, 6% marihuanu, a 2% druge droge. Situacija je skoro identična, kao i prije tri godine“, kaže Habibović.

(A.Hrnjić-Kukić)